

III

(Sagatavošanā esoši tiesību akti)

EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJA

486. PLENĀRĀ SESIJA 2013. GADA 16. UN 17. JANVĀRĪ

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu “Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “II vienotā tirgus akts. Kopā jaunai izaugsmei””

COM(2012) 573 final

(2013/C 76/05)

Ziņotājs: **SIECKER kgs**

Līdzziņotāji: **FEDERSPIEL kdze, VOLEŠ kgs**

Eiropas Komisija saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 304. pantu 2012. gada 19. decembrī nolēma konsultēties ar Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju par tematu

“Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “II vienotā tirgus akts. Kopā jaunai izaugsmei””

COM(2012) 573 final.

Par Komitejas dokumenta sagatavošanu atbildīgā Vienotā tirgus, ražošanas un patēriņa specializētā nodaļa savu atzinumu pieņēma 2013. gada 8. janvārī.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 486. plenārajā sesijā, kas notika 2013. gada 16. un 17. janvārī (16. janvāra sēdē), ar 162 balsīm par, 24 balsīm pret un 18 atturoties, pieņēma šo atzinumu.

1. Secinājumi un ierosinājumi

1.1. Komiteja atgādina⁽¹⁾, ka vienotais tirgus ir viens no Eiropas integrācijas centrālajiem elementiem, kas var dot tiešu un jūtam labumu Eiropas ieinteresētajām pusēm un sekmēt Eiropas valstu ekonomikas ilgtspējīgu izaugsmi. Pašreizējās ekonomikas krīzes apstākļos labi funkcionējošs, uz nākotni orientēts vienotais tirgus ir ne vien vēlams, bet arī būtiski nepieciešams Eiropas Savienības politikajai un ekonomiskajai nākotnei.

1.2. Ņemot vērā pašreizējos ekonomikas krīzes apstākļus, tostarp finanšu tirgu regulējuma atcelšanas ietekmi uz dalībvalstu budžetu, reālo ekonomiku un uz nabadzību un nodarbinātību Eiropas Savienībā⁽²⁾, Komisijas paziņojumā paustā optimistiskā noskaņa attiecībā uz vienotā tirgus īstenošanu šķiet

nevieta. EESK uzskata, ka Komisija nav veltījusi pietiekami daudz uzmanības vienotā tirgus netīši radītajiem negatīvajiem blakusefektiem. Pārāk tieši un demonstratīvi, bet pārāgi apgalvojumi par panākumiem ES iedzīvotājos var izraisīt tikai vilšanos. Tādējādi vienoto tirgu varētu vēl vairāk apdraudēt, nevis radīt jaunu dinamiku. Komisijai būtu jāapliecina pieeja, kas tuvāka realitātei, un jāizvēlas līdzsvarotāks vēstījums.

1.3. Vienotā tirgus darbības uzlabošanu, izmantojot vecās un jaunās pamatnostādnes, nopietni apdraud ārkārtīgi lielais bezdarbnieku skaits, kas sasniedzis 28 miljonus, bezdarbam īpaši skarot jauniešus Eiropas Savienībā. Bankrotējuši simtiem tūkstošu MVU, un 120 miljoniem cilvēku, t. i., aptuveni 25 % ES iedzīvotāju, draud nabadzība un sociālā atstumtība. Minēto iemeslu dēļ Eiropas Savienībā būtiski mainījies arī pieprasījums un patēriņš. ES un dalībvalstīm papildus galvenajiem pasākumiem jāpastiprina centieni finanšu, ekonomikas un budžeta krīzes pārvarēšanai un vienotā tirgus potenciāla pilnīgai izmantošanai.

⁽¹⁾ OV C 24, 28.01.2012., 99. lpp.

⁽²⁾ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_PUBLIC/3-03122012-AP/EN/3-03122012-AP-EN.PDF

1.4. EESK aicina Parlamentu, Komisiju un Padomi rīkoties bez kavēšanās, vienlaikus rūpējoties par kvalitāti, lai nodrošinātu attiecīgo tiesību aktu priekšlikumu pieņemšanu pirms Parlamenta un Komisijas pilnvaru termiņa beigām 2014. gada pavasarī. Lai uzlabotu ES noteikumu vispārēju piemērošanu, Komiteja visnotaļ atbalsta Komisijas paziņojumā par vienotā tirgus pārvaldību ierosināto pasākumu strauju īstenošanu.

2. Vispārīgas piezīmes: “Par augsti konkurētspējīgu sociālu tirgus ekonomiku”

2.1. Komisija ir noteikusi vienotā tirgus akta otro posmu, paredzot divpadsmit jaunas pamatdarbības vienotā tirgus darbības uzlabošanai. EESK pauž gandarījumu par to, ka pirms paziņojuma publicēšanas Komisija ir konsultējusies ar Komiteju un dažus tās ieteikumus ņēmusi vērā II vienotā tirgus aktā. Vienlaikus Komiteja izsaka nožēlu, ka šoreiz nav notikusi jautājuma oficiāla sabiedriskā apspriešana un ka neoficiālajā apspriešanās attiecīgas ieinteresētās puses nebija vienlīdzīgi pārstāvētas.

2.2. Lai gan kopš tā izveides vienotais tirgus ir sniedzis pozitīvu ieguldījumu tautsaimniecības izaugsmē un jaunu darba vietu radīšanā, tas nav nodrošinājis iespēju izmantot pilnu tā potenciālu visām ieinteresētajām pusēm: uzņēmējiem, darba ņēmējiem, patērētājiem, iedzīvotājiem u. c. Komisija min 2,77 miljonus papildu darba vietu, bet nenorāda, ka daļa no tām ir nestabilas⁽³⁾. Ir zināms, ka kopš 2008. gada pavasara, kad visā Eiropā bija jūtamas ekonomikas krīzes sekas, zaudēti aptuveni 10 miljoni darba vietu, un šķiet, ka lejupslīde vēl nav beigusies⁽⁴⁾.

2.3. Lai gan Komisija norāda, kādi pamatprincipi noteikuši tās izvēli (labāka regulējuma programma, Eiropas integrācijas trūkuma izmaksas u. c.), ES iestādēs ne vienmēr skaidri apzinās, ka daži lēmumi ir jāpieņem bez kavēšanās. Piemēram, attiecībā uz darba ņēmēju mobilitāti Komisija paziņo par iniciatīvu saistībā ar EURES portālu, taču tajā pašā laikā lēmumi par citiem pamatpasākumiem minētajā jomā Padomē joprojām netiek pieņemti.

2.4. EESK uzskata, ka Komisija nav veltījusi pietiekami daudz uzmanības vienotā tirgus netīši radītajiem negatīvajiem blakusefektiem. ES regulējums finanšu tirgiem nav bijis pietiekami spēcīgs, lai izskaustu nepilnīgu uzraudzību un novērstu tādu

uzņēmējdarbību, kas vērsta uz privilēģētas akcionāru grupas īstermiņa interesēm. Lielāka uzmanība jāvelta uzņēmumu pārvaldības pilnveidošanai. Pārredzamības un pārskatatbildības palielināšana būtu jānosaka par pilnīgu prioritāti, lai nodrošinātu, ka vienotais tirgus veicina tādas tiesiskās vides veidošanos, kurā ievērotas visu iesaistīto pušu likumīgās intereses.

2.5. Jānorāda uz Komisijas noteiktību, tai apgalvojot, ka divpadsmit jaunie mehānismi veicinās izaugsmi, jaunu darba vietu radīšanu un lielāku uzticēšanos vienotajam tirgum. EESK uzskata: vienotā tirgus izveides vēsture liecina, ka dažiem pagātnē īstenotajiem pasākumiem bijusi liela ietekme īstermiņā. Pārāk izteikti un demonstratīvi, bet pārāgi apgalvojumi par paredzamajiem panākumiem ES iedzīvotājos var izraisīt tikai vilšanos, it īpaši tad, ja trūkst pārliciecināšanu, ietekmes novērtējumos gūtu pierādījumu. Tādējādi vienoto tirgu varētu vēl vairāk apdraudēt, nevis radīt jaunu dinamiku⁽⁵⁾. Komisijai būtu jāapliecina pieeja, kas tuvāka realitātei, un jāizvēlas līdzsvarotāks vēstījums.

2.6. Diemžēl ne I vienotā tirgus aktā, ne II vienotā tirgus aktā nav uzsvērts, cik svarīgi ir nodrošināt uzticēšanos saistībā ar tiesību piemērošanu. EESK joprojām ar nepacietību gaida, kad beidzot Eiropas patērētājiem būs pieejams efektīvs kolektīvas tiesiskās aizsardzības instruments. Lai gan tirgu liberalizācija un lielāka konkurence ir vienotā tirgus politikas galvenie mērķi un tiem ir svarīga loma patērētāju brīvas izvēles iespēju nodrošināšanā, tomēr patērētājiem nepieciešama arī stabila aizsardzības tiesību sistēma saistībā ar preču un pakalpojumu iegādi un efektīva šo tiesību piemērošana. Vairākos pētījumos secināts, ka dažādu ES instrumentu ieviešana norisē gausi un to piemērošana ir salīdzinoši nepilnīga, it īpaši pārrobežu apstākļos, tāpēc Eiropas Komisijai būtu steidzami jāierosina saistoši pasākumi saistībā ar jauniem īstenošanas mehānismiem.

2.7. No divpadsmit iniciatīvām diemžēl tikai viena ir paredzēta patērētājiem, lai gan vairāki no mehānismiem būtiski ietekmē Eiropas patērētāju ikdienu⁽⁶⁾. Jācer, ka šāda pieeja neatspoguļo Komisijas vispārējo redzējumu par patērētāju aizsardzības politiku. Ir svarīgi jautājumu aplūkot plašā perspektīvā un patērētājus neuzskatīt par uzņēmējdarbības politikas pielikumu, bet gan kā neatkarīgus procesa dalībniekus, lai veidotu

⁽³⁾ FLASH-IT, Policy Research Alert 5 – Employment, 2012. gada oktobris.

⁽⁴⁾ Eurostat ziņu izlaidums, 2012. gada 31. oktobris.

⁽⁵⁾ Monti 2010: “Tas grautu ekonomiskās integrācijas, kā arī izaugsmes un nodarbinātības pamatus visā ES teritorijā laikā, kad, ņemot vērā jaunu pasaules lielvaru izveidošanos un smagu vides problēmu pastāvēšanu, gan Eiropas iedzīvotāju, gan efektīvas globālās pārvaldības interesēs vairāk nekā jebkad ir vajadzīga saliedēta ES.”

⁽⁶⁾ Eiropas Parlamenta 2012. gada 14. jūnija Rezolūcija “Akts par vienoto tirgu — turpmākie pasākumi izaugsmes nodrošināšanai”

vienot tirgu, kas ir visu interesēs (sk. *Monti* un *Grech* ziņojumus). EESK piekrīt Komisijai, ka arī ar 50 priekšlikumiem un 12 mehānismiem vēl arvien viss vienotā tirgus potenciāls nav izmantots. Taču, no patērētāju viedokļa raugoties, Komisija būtu varējusi un tai būtu vajadzējis vairāk uzsvērt patērētājiem labvēlīgu iniciatīvu prioritāti, kā norādīts kādā iepriekšējā EESK atzinumā (7).

2.8. Tāpat EESK pauž pārsteigumu par to, ka paziņojumā trūkst izpratnes par sociālās partnerības nozīmi. Uzticēšanos nav iespējams atgūt, ja sociālo partneru iesaistīšana ES politikas pasākumos aprobežojas tikai ar Nodarbinātības, sociālo lietu un iekļautības ĢD darbības jomu. Apspriešanās ar sociālajiem partneriem nepieciešama arī dažādu leksējā tirgus un pakalpojumu DĢ pasākumu ietvaros.

2.9. EESK iepriekšējos atzinumos jau ir uzsvērusi, ka iespējamie priekšlikumi par pārrobežu darījumiem ar patērētājiem īstenojami pakāpeniski, sākot ar tādiem uzņēmumu pārrobežu tirdzniecības līgumiem (B2B), kas paredzēti kā izmēģinājuma pasākumi. Kamēr nav pieņemts priekšlikums par uzņēmumu darījumiem ar patērētājiem (B2C), nedrīkstētu izvirzīt citas fakultatīva rakstura iniciatīvas attiecībā uz uzņēmumu pārrobežu tirdzniecības līgumiem.

3. Pirmie divpadsmit mehānismi un trūkstošie elementi. Pašreizējais stāvoklis.

3.1. Komisija jau nākusi klajā ar vienpadsmit no divpadsmit tiesību aktu priekšlikumiem attiecībā uz iecerētajām pamatdarbībām, un Komiteja ir pieņēmusi atzinumus par šiem priekšlikumiem (8). EESK aicina Parlamentu, Komisiju un Eiropas Savienības Padomi rīkoties nekavējoties, vienlaikus rūpējoties par kvalitāti, lai nodrošinātu minēto tiesību aktu priekšlikumu pieņemšanu pirms Parlamenta un Komisijas pilnvaru termiņa beigām 2014. gada pavasarī. Pieņemtie tiesību akti dalībvalstīm ir pareizi jāievieš un jāpiemēro ar nolūku nodrošināt vienlīdzīgu konkurences apstākļus, un, lai vienotais tirgus varētu labi darboties, jāizskauz šķēršļi, kas radīti nepamatotu un diskriminējošu motīvu dēļ.

3.2. *Monti* II regulas atcelšana neatrisina problēmas, ko radījusi Eiropas Kopienu Tiesa ar tās spriedumiem saistībā ar darba ņēmēju norīkošanu darbā. Svarīgi ir rast risinājumu pašreizējā situācijā, kad darba ņēmēji nevar pilnā mērā izmantot savas tiesības. Komisijai būtu jānodrošina tas, ka ekonomisko brīvību īstenošana neierobežo sociālās pamattiesības. Tāpat Komisijai būtu jāapsver priekšlikums par sociālā progresā protokola pievienošanu Eiropas līgumiem. Šāda protokola mērķis būtu precizēt sociālo pamattiesību un ekonomisko brīvību savstarpējo saistību, apstiprinot, ka vienotais tirgus nav pašmērķis, bet tas dibināts, lai panāktu sociālo progresu visiem Eiropas iedzīvotājiem (īstenojot Līguma par Eiropas Savienības darbību konsolidētās versijas 3. panta 3. punktu). Tāpat ar protokolā

būtu skaidri jānorāda, ka ekonomiskās brīvības un konkurences noteikumi nevar būt svarīgāki par sociālajām pamattiesībām un sociālo progresu un ka ekonomiskās brīvības un konkurences noteikumus nekādā ziņā nedrīkst skaidrot kā uzņēmumu tiesības neievērot vai apiet valsts sociālās un darba tiesības un praksi vai izmantot par pamatojumu negodīgai konkurencei darba samaksas un darba apstākļu jomā.

3.3. EESK ir noteikusi vairākus pasākumus, kas nav iekļauti I vienotā tirgus aktā, un uzskata, ka to īstenošana arī palīdzētu stiprināt iedzīvotāju uzticēšanos. Trūkstošie pasākumi ir saistīti ar šādiem jautājumiem: autortiesību direktīvas pārskatīšana, autortiesību nodevas, tīkla neitralitāte, sociālā progresā protokols, mikrouzņēmumi un ģimenes uzņēmumi, pasākumi jaunu uzņēmumu veidošanas un esošo uzņēmumu paplašināšanas atbalstam, pārlietu lielas parādsaistības un starpbanku pārskaitījumi vienotās *euro* maksājumu telpas (*SEPA*) darbības konsolidēšanai.

4. Divpadsmit jaunie mehānismi

4.1. Transports

EESK atzinīgi vērtē pasākumus dzelzceļa, jūras un gaisa transporta starpsavienojumu uzlabošanai vienotajā tirgū, bet uzskata, ka trūkst visaptverošas pieejas, jo Komisijas priekšlikumā nav paredzēti pasākumi attiecībā uz preču pārvadājumiem pa dzelzceļu un uz autotransportu, kas ir kravu un pasažieru pārvadājumu nozares lielākie segmenti, un attiecībā uz multimodālajiem pārvadājumiem, kuri ļauj optimizēt pārvadājumu efektivitāti.

4.1.1. D z e l z c e ļ š

Dzelzceļa transporta privatizācija ir definēta un pamatota, neatspoguļojot faktu, ka svarīgos Eiropas reģionos sabiedriskā transporta uzturēšanā jāņem vērā arī citi, ne tikai saimnieciska rakstura argumenti. Pamatojoties tikai uz īenesīgumu, vājināsies dzelzceļa transporta sistēmu sabiedriskā funkcija. Privatizācijas sekmīgumu vai neveiksmīgumu nevar atbilstoši novērtēt, pamatojoties tikai uz ietaupījumiem. Par svarīgāko apsvērumu būtu uzskatāma kvalitāte un darbinieku un plašās sabiedrības drošība.

4.1.2. Ū d e n s t r a n s p o r t s

Patiesi vienotu tirgu kuģniecībā var izveidot tikai, nodrošinot vienlīdzīgu konkurences apstākļus attiecībā uz citiem transporta veidiem. Tas nozīmē, ka Eiropas Savienības iekšējās kuģniecības jomā apņēmīgi jāorientējas uz administratīvo formalitāšu, t. i., muitas procedūru, vienkāršošanu. Lai mazinātu birokrātisko slogu un atbildību nodotu pārvadātāju ziņā, ES precēm jāpiemēro citādāka pieeja nekā trešo valstu precēm (īpaši izmantojot elektronisko apstiprinājumu). Preces, kas pārbaudītas, tās ievedot ES teritorijā, nebūtu vēlreiz jāpārbauda citā ES ostā.

(7) OV C 299, 4.10.2012., 165. lpp.

(8) OV C 24, 28.1.2012., 99. lpp.

Tādējādi, pirmkārt, ES iekšienē varētu izveidot jūras transporta telpu bez šķēršļiem un, otrkārt, radīt tik ļoti nepieciešamās jūras maģistrāles, proti, galvenos jūras ceļus starp ES ostām saistīt ar citiem transporta veidiem. Pašlaik EESK gatavo atzinumu par "zilo izaugsmi" un 2013.gada sākumā plāno nākt klajā ar pragmatiskiem priekšlikumiem.

4.1.3. Gaisa transports

Lai gan EESK atzīst, ka ir svarīgi veikt pasākumus Eiropas gaisa telpas pašreizējās sadrumstalotības novēršanai, tā vienlaikus pauž nožēlu, ka arvien vēl nav pārskatīta gaisa transporta pasažieru tiesību regula, ar kuru reglamentē atlīdzību un palīdzības sniegšanu pasažieriem iekāpšanas atteikuma, lidojuma atcelšanas vai ilgās kavēšanās gadījumā. Attiecīgie ES noteikumi jāprecizē un jāaktualizē attiecībā uz to darbības jomu un dažu vispārīgo noteikumu skaidrojumu. EESK arī aicina Komisiju nākt klajā ar tiesību akta priekšlikumu, lai noteiktu, ka lidsabiedrībām ir jānodrošina visu pasažieru aizsardzība lidsabiedrības maksātnespējas gadījumos un jāveic pasākumi, kas vērsti pret negodīgu nosacījumu izplatību līgumos, pret biļešu cenu pārdzīvības trūkumu un grūtībām, ar kādām patērētājiem jāsasaskaras, lai saņemtu kompensāciju. Tāpēc jāpanāk, ka lidsabiedrības stingri ievēro alternatīvās strīdu izšķiršanas (ADR) procedūras un arī lēmumus, ko pieņēmušas par gaisa transportu atbildīgās valstu iestādes.

4.2. Enerģētika

Konkurences trūkuma dēļ daudzās dalībvalstīs vēl nav iespējas izvēlēties enerģijas piegādātāju. Eiropā vēl daudz jādara, lai nodrošinātu pakalpojumu pieejamību, sūdzību izskatīšanas kvalitāti, cenu un piedāvājumu salīdzināmību, vieglu pāreju pie cita pakalpojumu sniedzēja, tarifu un līgumu noteikumu pārredzamību. EESK aicina Komisiju un Padomi stingri uzraudzīt valstu enerģētikas mazumtirdzniecības tirgus un, ja vajadzīgs, nekavējoties rīkoties, lai iedzīvotāju interesēs nodrošinātu trešā enerģētikas tiesību aktu kopuma efektīvu ieviešanu. Ir svarīgi trešā enerģētikas tiesību aktu kopuma noteikumus dalībvalstīs transponēt tā, lai palīdzētu neaizsargātākajiem attiecīgās valsts iedzīvotājiem un novērstu enerģētisko nabadzību. Patērētāju ieinteresētība ir nepieciešams priekšnoteikums viedo skaitītāju izmantošanas sekmīgai paplašināšanai, kas var nodrošināt energoefektivitātes potenciālu. Taču joprojām ir daudz neatbilstošu jautājumu, piemēram, vai iespējamie ieguvumi patērētājiem atsvēr izmaksas, kā arī jautājumi saistībā ar datu aizsardzību. Visu enerģijas lietotāju interesēs šīs problēmas būtu jāatrisina pēc iespējas ātrāk.

4.3. Iedzīvotāju mobilitāte

Komisija pārliecinoši atbalsta mobilitāti. Taču mobilitāte nav pašmērķis. Cilvēkiem nav viegli pamest savu zemi un māju,

un salīdzinājumi ar ASV ne vienmēr ir vietā. Darba ņēmēji un pašnodarbinātie, kas ieceļo citā zemē, bieži saskaras ar tādām grūtībām kā viņu kvalifikācijas neatzīšana, garas darba stundas, neatbilstoši darba apstākļi, diskriminācija, negodīga attieksme un valodas šķēršļi. Darba apstākļu uzlabošanai un vienlīdzīgas attieksmes veicināšanai būtu jābūt aktīvas Eiropas darba tirgus politikas daļai. Komiteja īpaši pauž nožēlu par to, ka svarīgajā profesionālās kvalifikācijas atzīšanas jautājumā vairāk nekā divdesmit gadu ilgā laikā nav panākta nekāda virzība⁽⁹⁾. Eiropā būtu jāveicina mācekļu, stažieru un jauno uzņēmēju mobilitāte.

4.4. Piekļuve finansējumam

Pasākumi, kas ierosināti, lai atvieglotu piekļuvi ilgtermiņa ieguldījumu fondiem, iezīmē pozitīvu virzību. Taču tie neatrisina problēmas, ar kādām saskaras MVU rīcības kapitāla trūkuma dēļ. Mazie un vidējie uzņēmumi ir ES ekonomikas pamats, un finansējuma pieejamības ziņā tos nedrīkstētu diskriminēt banku rezervēm piemērojamo stingro noteikumu dēļ⁽¹⁰⁾. Komiteja norāda uz saviem iepriekšējiem atzinumiem par MVU piekļuvi finansējumam⁽¹¹⁾ un iesaka izveidot atjaunojamus instrumentus šādu kredītu nodrošināšanai, lai MVU ļautu finansējumam piekļūt vieglāk, bez pārmērīgi liela nodrošinājuma⁽¹²⁾. Šādiem kredītiem garantijas būtu jāsniedz no valsts vai Eiropas resursiem. Dalībvalstīm būtu jāapsver arī citas iespējas, piemēram, gan nodokļu atlaides tādiem privātiem ieguldītājiem un ieguldītājiem no ģimenes loka, kuri ieguldījumus veic jaundibinātos mazos un vidējos uzņēmumos, gan šādu atlaizu piemērošana uz vairākiem gadiem, gan citas iniciatīvas. Minētajiem pasākumiem būtu jāpapildina uz inovatīviem uzņēmumiem vērstais priekšlikums par Eiropas riska kapitāla brīvu pārrobežu apriti, kā ierosināts I vienotā tirgus aktā, bet tas neatrisina finansējuma trūkuma problēmu citiem maziem un vidējiem uzņēmumiem.

4.5. Uzņēmējdarbības vide

Lai uzlabotu uzņēmējdarbības vidi un, it īpaši, lai ļauju uzņēmējiem izmantot otru iespēju, solis pareizajā virzienā ir arī priekšlikums modernizēt tiesību aktus par maksātnespēju. Administratīvais slogs arvien vēl ir pārāk liels, un MVU, īpaši mikrouzņēmumi, nespēj izpildīt visas prasības. Komiteja aicina Komisiju turpināt centienus, kas virzīti uz administratīva sloga mazināšanu un kvantitatīvu un kvalitatīvu mērķu noteikšanu. Tāpēc ietekmes novērtējums būtu pastāvīgi jāuzlabo. Līdz šim

⁽⁹⁾ OV C 191, 29.06.2012., 103. lpp.

⁽¹⁰⁾ Sk. CRD IV.

⁽¹¹⁾ OV C 351, 15.11.2012., 45. lpp.

⁽¹²⁾ *Széchenyi* karte Ungārijā. Vairāk informācijas: http://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CC8QFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.iapmei.pt%2Fconferencia%2F1_Laslo_Krisan.ppt&ei=DM29UKvHJNGRhQehsoGwDA&usq=AFQjCNHWIFTA7fbjHyT1ShycR1qL7tKRQ

veiktajos administratīvā sloga novērtējumos pārāk daudz uzmanības pievērsts regulējumam kā tādām, un daļēji arī minētā iemesla dēļ tie ir bijuši pārāk "tehnokrātiski". Piemēram, kāda dalībvalsts varbūt ļoti pamatoti ieviesusi noteikumus pakalpojuma kvalitātes nodrošināšanai, tāpēc tie ir sabiedrības interesēs un tātad nav lieki⁽¹³⁾.

4.6. Pakalpojumi

EESK atzinīgi vērtē to, ka II vienotā tirgus aktā paredzēta maksājumu pakalpojumu direktīvas pārskatīšana, un uzsver, ka par direktīvas pārskatīšanas galveno mērķi vajadzētu izvirzīt konkurētspējīga un labi funkcionējoša Eiropas maksājumu tirgus attīstību visu patērētāju un uzņēmumu interesēs. Īpaši svarīgi ir maksājumu pakalpojumus darīt pieejamus patērētājiem, taču tikpat svarīgi ir garantēt, lai tie tiktu sniegti droši, efektīvi un lēti. Pārskatīšanas rezultātā būtu jāaizliedz prakse, kad par kādas maksājuma metodes izmantošanu patērētājiem Eiropas Savienībā jāveic papildmaksājums. Tiešā debeta lietotājiem būtu jāparedz beznosacījumu atmaksas tiesības autorizētiem un neautorizētiem maksājumiem. Tāpat būtu jānodrošina spēcīga patērētāju aizsardzība neatkarīgi no izmantotās maksājuma metodes un ņemot vērā stingros patērētāju aizsardzības noteikumus dažās dalībvalstīs. Šajā saistībā būtu jāņem vērā visu iesaistīto dalībnieku daudzie ieguvumi, kā arī pieņemamas izmaksas MVU, kas šo maksājumu metodi piedāvā saviem klientiem. EESK atzinīgi vērtē Komisijas nodomu izvirzīt tiesību akta priekšlikumu attiecībā uz daudzpusējām starpbanku komisijas maksām par maksājumiem ar norēķinu karti.

4.7. Digitāls vienotais tirgus

EESK atzinīgi vērtē Komisijas nodomu pieņemt vienotus noteikumus, lai samazinātu izmaksas un palielinātu efektivitāti ātrdarbīgas sakaru infrastruktūras izvēršanā. EESK atbalsta priekšlikumu uzlabot ātrdarbīga platjoslas interneta pieslēgumu, kas ir tehnisks nosacījums e-tirdzniecības attīstībai. Ir svarīgi pieņemt konsekventu modeli izmaksu aprēķina metodoloģijām, kuras izmanto valstu regulatīvās iestādes visā ES, lai tādējādi nodrošinātu, ka izmaksas ir taisnīgas un tiek aprēķinātas pēc vieniem un tiem pašiem standartiem. Pienācīgi regulētiem telekomunikāciju tirgiem jānodrošina, ka patērētājiem ir izvēles iespējas. Ja jauniem operatoriem nav efektīvi nodrošināta jaunās paaudzes piekļuves tīklu pieejamība, patērētājiem sniegto mazumtirdzniecības pakalpojumu izvēle būs kvalitatīvi izkropļota vai ierobežota. Infrastruktūras piekļuves nosacījumiem visiem konkurentiem jābūt vienādiem, un gan jauniem, gan pašreizējiem operatoriem piekļuve tīkliem būtu jānodrošina par saprātīgām (t. i., uz izmaksām balstītām) cenām.

4.8. Elektronisko rēķinu sagatavošana publiskā iepirkuma procedūrās

Uzņēmumi jau sen aicina plaši, arī pārrobežu darbībā, izmantot elektroniskos rēķinus. Tāpēc Komiteja visnotaļ atbalsta priekš-

likumu šādu praksi kā vispārēju prasību ieviest arī attiecībā uz publiskā iepirkuma līgumiem. Elektroniskā forma tomēr būtu piemērojama arī piedāvājumu iesniegšanai, jo tās neizmantošana ir viens no iemesliem, kāpēc tikai neliels skaits MVU iesaistītās publiskā iepirkuma konkursos citā dalībvalstī (sk. arī Komisijas darba plānu 2013. gadam).

4.9. Patērētāji

4.9.1. ES tirgū arvien vēl atrodamas bīstamas patēriņa preces, turklāt dažu šādu preču marķējumā ir CE zīme, bet šādu preču apdraudējumu veselībai un drošībai varētu novērst. Tāpēc EESK pauž gandarījumu, ka Eiropas Komisija ierosinās "produktu drošības tiesību aktu kopumu", kurā ietilps vienotā tirgus uzraudzības instruments visām nepārtikas precēm, jaunas vispārējās produktu drošības direktīvas priekšlikums un tirgus uzraudzības daudzgadu pamatplāns. Ar pārskatīšanu būtu jānodrošina lielāka skaidrība par to, kāda ir produktu drošības jomā pieņemto dažādo ES tiesību aktu mijiedarbība. Īpaši būtu jānostiprina un jāprecizē ražotāju atbildība. Tāpat būtu jāpanāk, ka visā ES ir vienāds tiesību aktu piemērošanas līmenis un ka tirgus uzraudzības pasākumi ir efektīvi visā ES.

4.9.2. Īpaša vērība būtu jāvelta bērnu uzmanību piesaistošiem produktiem un jāsauglabā aizliegums attiecībā uz pārtiku atdarinošiem produktiem. ES politikai būtu jāaplicina būtiska virzība drošības un veselības aizsardzības jomā. Uzmanība būtu jāpievērš negodīgai konkurencei attiecībā uz ES uzņēmumiem, kuriem jāievēro ES noteikumi. Pārskatot direktīvu par produktu vispārēju drošību, būtu jāpanāk, ka efektīvi tiek novērsta bīstamu produktu laišana tirgū; tāpēc ir nepieciešama Eiropas tirgus uzraudzības sistēma, kurā ietverta efektīva kontrole uz ES ārējām robežām.

4.10. Sociālā kohēzija un sociālā uzņēmējdarbība

4.10.1. Šajā sadaļā izklāstīti priekšlikumi, kuru atbilstība tās nosaukumam ir diezgan nosacīta. EESK atzīst, ka pašreizējās krīzes apstākļos ir svarīgi uzmanību koncentrēt uz turpmākas sociālās atstumtības un nabadzības apkarošanu. Šajā sakarā sociālā uzņēmējdarbība uzsvēta kā būtisks faktors krīzes pārvarēšanas stratēģijā. Ar vilšanos jāsecina, ka nav paredzēti mērķtiecīgi pasākumi sociālās ekonomikas un sociālo uzņēmumu attīstībai un izaugsmei. Ierosinātā divpadsmitā pamatdarbība nerisina Eiropā arvien būtiskākās sociālās atstumtības un nabadzības problēmas. Tāpēc EESK ierosina paredzēt skaidru un mērķtiecīgu darbību sociālās uzņēmējdarbības jomā, pamatojoties uz Komitejas proaktīvajiem ieteikumiem, kurus tā izvirza, uzskatot, ka tie labāk atbilst vajadzībai pēc lielākas sociālās kohēzijas⁽¹⁴⁾.

⁽¹³⁾ Sk. EESK atzinumu OV C 318, 29.10.2011., 109. lpp., 3.2. punkts.

⁽¹⁴⁾ Šis jautājums uzsvērts arī EESK atzinumā: OV C 299, 4.10.2012., 165. lpp.

4.10.2. EESK atzinīgi vērtē priekšlikumu visiem ES pilsoņiem nodrošināt bankas maksājumu konta pieejamību, bankas kontu apkalpošanas maksas pārredzamību un salīdzināmību, kā arī atvieglināt bankas konta maiņu. EESK pauž cerību, ka šoreiz Komisija nāks klajā ar saistoša regulējuma priekšlikumu pagājušā gada jūlija ieteikuma vietā, kas vērtēts ļoti kritiski tā brīvprātīgās piemērošanas dēļ. EESK atzīmē, ka bankas kontu apkalpošanas maksas pārredzamība un salīdzināmība patērētājiem ir jomas, kuras raksturo būtiskas nepilnības vai pilnīga neveiksme. Ar ierosināto ES regulējumu būtu jānodrošina, ka katram ES iedzīvotājam ir nodrošināta bankas maksājumu konta pieejamība un ir novērsti visi šķēršļi bankas konta maiņai.

Briselē, 2013. gada 16. janvārī

*Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētājs*
Staffan NILSSON

PIELIKUMS

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinuma

Turpmāk minētais grozījums ieguva vismaz vienu ceturto daļu nodoto balsu, taču tika noraidīts debatēs (Reglamenta 39. panta 2. punkts).

a) 3.2. punkts (5. grozījums)

"Monti II regulas atcelšana neatrisina problēmas, ko radījuši Eiropas Kopienu Tiesa ar tās spriedumiem saistībā ar darbaņēmēju norīkošanu darbā. Svarīgi ir rast risinājumu pašreizējā situācijā, kad darbaņēmēji nevar pilnā mērā izmantot savas tiesības. Komisijai būtu jānodrošina tas, ka ekonomisko brīvību īstenošana neierobežo sociālās pamattiesības. Tāpat Komisijai būtu jāapņemas priekšlikums par sociālā progresā protokola pievienošanu Eiropas līgumiem. Šāda protokola mērķis būtu precizēt sociālo pamattiesību un ekonomisko brīvību savstarpējo saistību, apstiprinot, ka vienotais tirgus nav pašmērķis, bet tas dibināts, lai panāktu sociālo progresu visiem Eiropas iedzīvotājiem (īstenojot Līguma par Eiropas Savienības darbību konsolidētās versijas 3. panta 3. punktu). Tāpat ar protokolā būtu skaidri jānorāda, ka ekonomiskās brīvības un konkurences noteikumi nevar būt svarīgāki par sociālajām pamattiesībām un sociālo progresu un ka ekonomiskās brīvības un konkurences noteikumus nekādā ziņā nedrīkst skaidrot kā uzņēmumu tiesības neievērot vai apiet valsts sociālās un darba tiesības un praksi vai izmantot par pamatojumu neapmierīgai konkurencei darba samaksas un darba apstākļu jomā. Komisija izvirzīja divus priekšlikumus tiesību aktiem, ar ko uzlabot un pastiprināt Direktīvas par darbaņēmēju norīkošanu darbā transponēšanu, piemērošanu un tās ieviešanu praksē. Pirmais tiesību akts, kas attiecas uz to, kā izpildīt Direktīvu 96/71/EK, tika izstrādāts, lai uzlabotu uz laiku darbā ārvalstīs norīkoto darbaņēmēju aizsardzību, pilnveidojot informēšanu, administratīvo sadarbību un kontroles, un minēto priekšlikumu joprojām apspriež. Otrais priekšlikums par to, kā īstenojamas tiesības uz kolektīvu rīcību saistībā ar brīvību veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanas brīvību (Monti II), tika atsaukts.

EESK uzskata, ka tieši primārajos tiesību aktos ir jānodrošina sociālo pamattiesību un ekonomisko brīvību līdzvērtības princips. EESK norāda, ka LESD preambulas trešā apsvēruma un konkrēti tā 151. panta mērķis ir veicināt dzīves un darba apstākļu uzlabošanu "nolūkā tos saskaņot, turpinot ieviest uzlabojumus", un īpaši uzsver, ka līgumos jāiekļauj "Protokols par sociālo attīstību", lai nodrošinātu līdzsvaru starp sociālajām pamattiesībām un ekonomiskajām brīvībām un tādējādi noteiktu, ka ne ekonomiskās brīvības, ne konkurences noteikumi nedrīkst būt prioritāri pār sociālajām pamattiesībām, un lai precīzi definētu, ko nozīmē Eiropas Savienības mērķis nodrošināt sociālo attīstību (1)".

Pamatojums

Tiks sniegts mutiski.

Balsošanas rezultāti

Par: 77

Pret: 114

Atturas: 11

(1) OV C 376, 22.12.2011., 74. lpp.